

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institvtio De Salvtari Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Cap. II. Quàm periculosum fit conuersionem ad Deum differre vsque in mortis articulum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50113)

QVAM PERICVLOSVM SIT, CON-
VERSIONEM AD DEVM DIFFER-
RE VSQVE IN MORTIS AR-
TICVLVM.

CAP. II.

Verum esto, frater charissime, vt Difficile est
Dei tuique in morte memor futu- verè conteli
rus sis, & tunc concedat tibi Domi- in morte.
nus ad pœnitendum aliquid temporis. Vix Chrysoft.
tamen poteris tam breui temporis momen- Non illos
to, tam breui & momentanea contritione, qui necessa-
omnia longæ vitæ peccata sufficienter plange- rio, sed qui
re: vix fieri poterit, vt qui tota antea acta vita sponte sua,
in malis fueris assuetus, repente & in instanti vitiis absti-
fias summus: vt tam repente diaboli te nent, Deus
explices laqueis, quibus tota superiori vita coronat.
ipsum implicueris: vt tum demum à diabolo
deficias, & Christo militare incipias, cum de
prælio erit exeundum. Putasne, quòd arbor, Similitudo.
quæ nunquam fuit viridis, nec floruit vn-
quam, aut fructum produxit, tunc virere, flo-
rere, & fructum producere incipiat, quando
exciditur, vt in ignem mittatur? sic fieri vix
potest, ut qui in hac terra nullum boni ope-
ris fructum produxit, tum demum dignos
fructus pœnitentiæ producere incipiat, dum
mors properat: dum securis ad arborem posi-
ta est, vt de terra viuentium excidatur, & in
gehennæ ignem inextinguibilem mittatur. Sed
quàm periculosum sit & interitui vicinum,
ad mortem vsque protrahere pœnitentiæ re-

Augustini
dicum de
pœnitentia
distinct. 7:

medium, Augustinum audi: Si quis (inquit) positus in vltima necessitate suæ ægritudinis voluerit accipere pœnitentiam, & accipit, & mox reconciliabitur, & hinc vadit: fateor vobis, non illi negamus quod petit, sed non præsumimus, quòd bene hinc exit: si securus hinc exierit, ego nescio: pœnitentiam dare possumus, securitatem autem dare non possumus. Nunquid dico, damnabitur? sed non dico, liberabitur. Vis ergo à dubio liberari, vis, quod est incertum, euadere: age pœnitentiam, dum sanus es: si sic agis, dico tibi, quòd securus es: quia pœnitentiam egisti, eo tempore, quo peccare potuisti, si autem vis agere pœnitentiam, quando iam peccare non potes: peccata te dimiserunt, non tu illa; hætenus Augustinus.

Finalis pœnitentia videtur fieri ex timore. Quidam videtur pœnitere non ex charitate Dei, sed tantum ex timore inferni. Seneca. Plerique metu peccare cessant, non innocentia, profecto tales timidi, non innocentes dicendi sunt.

Non expectes igitur, frater charissime, quoad vsque non possis peccare: Deus enim vt peccata remittat, humani arbitrii quærit libertatem, non necessitatem: charitatem sine qua nemo saluus erit, non tantum timorem. Non ex charitate Dei, sed tantum timore inferni, videntur pœnitere: qui in fine ad Deum conuertuntur, ex necessitate tum demum ad Deum confugiunt, cum in mundo, cui tota vita sua seruiuerunt, amplius remanere nequeunt: in quo si diutius se mansuros scirent, nondum ejus delicias relinquere vellent: quas tunc volunt relinquere, cum eas nequeunt amplius retinere. Priusquam peccata relinquunt, à peccatis relinquuntur, quibus non voluntas, sed finem imponit necessitas. In tota sacra Scriptura non inuenitur nisi unus, scili-

scilicet bonus latro, qui in fine verè pœnitue-
 rit. Ille, vt nullus desperet: solus, vt nullus
 præsumat. Qui licet de omni suo crimine
 veniam meruerit in fine, dum in cruce Chri-
 stum agnoscens, quodam-modo baptizatus est:
 in qua baptismali innocentia decedens, purga-
 torium non sensit. Non tamen Deus bap-
 tizatis peccandi dedit authoritatem, & in pecca-
 tis suis perseuerandi licentiam. Qui enim,
 dum potuerunt, nunquam conuerti voluerunt:
 conuersi dum iam peccare nequeunt, non tam
 facilè acquirunt quod volunt.

Dysmās la-
 tro verè
 pœnituit,
 Luc. 23.

Nota.

Multa etenim languentem impediunt, &
 à iusta pœnitentia retrahunt. Imprimis ami-
 corum carnalium præsentia, quos forsitan illi-
 citè dilexerunt. Recordatio præteritarum vo-
 luptatum & bonorum temporalium, quæ non
 sine dolore relinquunt, & dolor inenarrabilis,
 dum mors animam diuellere nititur à mole
 corporis: idque adeò, vt homo vix possit aliud
 cogitare, quàm dolorem, quo cruciatur in cor-
 pore; ibi enim fertur tota intentio mentis, vbi
 sentitur vis doloris. Quis tunc mentis pavor?
 quanta peccatorum omnium memoria? quæ
 obliuio transactæ voluptatis? quæ formido &
 consideratio iudicis? Ex morbi dolore & iu-
 diciorum Dei timore, aliquantulum impeditur
 liber vsus voluntatis, adeò, vt tunc vix habe-
 ri possit ad salutem sufficiens contritio cordis.

Impedi-
 menta fina-
 lis pœnitent-
 iæ.

Tunc diabolus grauiores tentationes ho-
 mini ingerit, dum finem eius appropinquare
 prospicit: & dum animam habere debet aut
 amittere, quam tot annos, tot technis, tot sug-
 gestio-

Diabolus
 acerrimè
 tentat in
 morte.

gestionibus studuit acquirere, tunc hominem maximè de veritate fidei tentat, & ad infidelitatem sollicitat: ei ob mentis oculos proponit peccatorum omnium grauitatem, districtissimi iudicis in iudicando seueritatem, & bonorum operum ad comparationem æternæ beatitudinis inæqualitatem: sicque miserum peccatorem inducere tentat in desperationem, & quem viuentem blandiendo decepit, morientem sæviendo capit. Ea de causa viri perfecti, qui tota vita sua bene vixerunt, solum mortis articulum pertimescunt, ne tunc aut dæmonum insultibus succumbant, aut ante iudicem bonorum operum vacui appareant. Tu verò tunc temporis speras conuerti, quando perfectissimi quique timent peruertere? in id tempus salutis tuæ summam constituis, quando es grauioribus subiacebit periculis? & conuersionis tuæ opus arduum, quod viuus & valens vix longo tempore perageres, in tanto constitutus discrimine scilicet perficies?

Eccl. 5.

Non tardes, ait sapiens, conuerti ad Dominum, & ne differas de die in diem: subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te. Metuendum namque est, ne dum speras misericordiam, incidas in iudicium. Non enim tunc veniam inueniet, qui modo aptum pœnitentiæ tempus perdidit. Ibi à Deo non potest mereri quod petit, qui hic noluit, audire quod iussit.

Aug. Ser.
71. ad Fr.
in Erem.

Dæmonum
in morte
præsentia.

Egressum peccatricis animæ de suo corpore non vnus tantum, sed innumerabiles dæmonum legiones obsident. Qua egrediente sua

sua

Iusti ti-
ment in
morte,

sua opera requirunt, ejusque oculis præsentant mala quæ suaserunt, dehinc voti compotes eam secum ad inferni tormenta deuoluunt. Sed etiam ad electorum animas de corpore suo egredientes veniunt, & suum in illis, si præualent, aliquid requirunt. Si princeps mundi huius diabolus in Christo secundum carnem moriente, aliquid quæsiuit, in quo suum inuenire nihil potuit: perpende quàm rabidus, & quàm terribilis, sua in te opera requiret, quando morieris? Constat, nec potes negare, quin multa sua opera in te possit inuenire, ô miser & miserabilis homuncio, quid tunc ages, & aduersario tuo multa sua in te inuenienti quid dices? confidisne tunc prope affuturum ex angelis Dei quempiam, qui te excipiat exeuntem? qui te redimat & saluum faciat?

Ioan. 14.

Itaque, frater charissime, cum planè uideas mortem omni loco & omni tempore tibi struere insidias, teque expectare & sequi tanquam umbra corpus, si sapis eam similiter omni loco & omni tempore expectabis: omni hora paratus, quasi eadem sine dubio esses moriturus.

Mors semper imminet.

Nescis, quo loco aut quo tempore tibi debeat occurrere, ideo in omni loco omnique tempore eam debes expectare? festinat ad te venire, tu vicissim festina bene uiuere: & quasi bonæ fidei debitor, naturæ debitum si petatur, omni loco paratus sis reddere. Sic utiliter ordina omnem diem, quasi is expleat, & consummet tuam vitam. Dum diluculo surrexeris, ad uesperam ne confidas te victurum:

Mori semper paratus sis.

Vt bene moriamur, discamus bene uiuere.

Nam si heri euasimus mortem, & forsitan he-

die non e-
uademus.
Afferet v a
dies, quod
non anni
tulere cen-
tum, mors
enim nos v-
bique infe-
quitur, non
aliter quam
umbra
suum cor-
pus.

Quomodo
mors vin-
citur.

Seneca.

Quomodo
fabula,
sic &

vita, non
quamdiu,
sed quam
bene acta
sit, refert.

Secura
mens quasi
iuge conui-
uium.

Nulla vero
gravior pœ-
na quam
mala con-
scientia.
Proverb. 15.
Spiritualis
consolatio.

Grauiſſima
est pœna
conscientia
mala.

& dum in lectulo membra ad somnum com-
posueris, crastinam lucem ne confidas te vi-
surum. Iam ex nunc taliter viue, vt in
hora mortis potiùs gaudeas, quàm timeas: vt
bene moriaris, disce bene viuere: & vt à ven-
tura ira fugias, dignos fac fructus pœnitentia.
Idem timor, qui inerit morienti, tibi as-
siduè insit in corpore viuenti. Sic mors ipsa
cùm venerit, vincetur, si priusquam venerit, à
te semper timeatur.

QVOD LATET VLTIMVS DIES,
VT VELVT VLTIMVS OBSERVEN-
TVR OMNES.

CAP. III.

AT dixeris: Heus tu, mortem mihi quo-
tidie imminere prædicis, suadésque, vt
mortem omnibus horis impendentem
paratus expectem. Eam equidem sæpius ex-
pectaui, & sæpius ad mortem paratus fui, nec
tamen, quamuis expectata, aduenit, sæpius spem
meam fefellit. Quid? eóne me compelles mi-
serum, vt mortem quotidie metuens, amit-
tam gaudia vitæ? R. Imò frater charissime,
audeo dicere, quòd non amittes gaudia vitæ:
quia secura mens quasi iuge conuiuium & ma-
ior tibi erit consolatio seruiendo Deo totius
consolationis, quàm mundo repleto miseriis.
Nulla est grauior pœna, quàm mala conscien-
tia: in qua cùm Deus non habetur, consola-
tio nulla inuenitur. O si vel levi quidem
gustu spirituales prælibasses delectationem,
præ